

BEZOEKADRES

Koningskade 40
2596 AA Den Haag
070 351 97 51
Nederland

POSTADRES

Postbus 93218
2509 AE Den Haag
Nederland

de leden waterschappen
t.a.v. het dagelijks bestuur

datum
14 oktober 2020

ons kenmerk
109144/EG

contactpersoon
A. van Houten

betreft
Ontwikkelingen stikstofproblematiek -

uw kenmerk

e-mail
ahouten@uvw.nl

doorkiesnummer
06-25567348

Geachte leden,

In navolging op de brieven van de afgelopen maanden over de buitenwerkingtreding van het Programma Aanpak Stikstof (PAS) stuur ik u hierbij een update over de ontwikkelingen. Het kabinet heeft deze week een wetsvoorstel ingediend voor stikstofreductie en natuurherstel. Deze stukken vindt u hier: <https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-landbouw-natuur-en-voedselkwali-teit/nieuws/2020/10/13/stikstofaanpak-sterkere-natuur-perspectief-voor-de-bouw>

Hierbij is een aantal zaken belangrijk voor de waterschappen:

- A. De Stikstofwet
- B. Natuurbank
- C. Extern salderen / verleasen
- D. Toestemmingsverlening
- E. Inzet op emissieloos bouwen
- F. Gebiedsgerichte aanpak

A. De Stikstofwet

In dit wetsvoorstel regelt het kabinet dat natuurherstel een resultaatsverplichting wordt. De Unie van Waterschappen heeft hier in het voortraject stevig voor gepleit. Hoe beter het natuurherstel immers is geborgd, hoe steviger het stelsel van vergunningverlening. Hierbij voorkomen we dezelfde fout te maken als bij het vorige stelsel (de PAS), waarbij door onvoldoende toezicht op het natuurherstel de ruimte voor bouw onwettig werd.

Vrijstelling bouw

Ook wil het kabinet dat de bouwsector voor tijdelijke emissies, een vrijstelling kan krijgen van de verplichting om een stikstofvergunning aan te vragen. In ruil daarvoor moet een geborgd pakket aan (bron)maatregelen genomen worden, waaronder het terugbrengen van de uitstoot door verbrandingsmotoren. Het kabinet kiest ervoor om de aanbeveling van Remkes te volgen en alle bouwactiviteiten vrij te stellen, voor zover het om de bouwfase gaat (dus niet de gebruiksfase). Dit is conform onze inbreng waarbij wij bij de

minister aandacht hebben gevraagd voor het relatief kleine aandeel van de bouw in de totale stikstofproblematiek, tegenover het grote belang van waterveiligheid, maatregelen voor klimaatadaptatie en het bouwen aan de energietransitie. Bovendien dragen de waterschappen met een investeringsbudget van 1,7 miljard per jaar substantieel bij aan het economisch herstel. Als de behandeling van het wetsvoorstel volgens planning verloopt, zal de wet (en daarmee de vrijstelling voor de GWW) in het voorjaar in werking treden.

B. Natuurbank

Voor projecten die alleen via een ADC-toets een stikstofvergunning kunnen krijgen, wordt door het Rijk een natuurbank ingericht. Binnenkort gaat een pilot van start onder regie van Staatsbosbeheer, waarmee ervaring moet worden opgedaan met de systematiek van berekenen en compenseren. De Unie van Waterschappen heeft hier twee kandidaat-projecten uit het Hoogwaterbeschermingsprogramma voor aangebracht: de dijkversterking Zwolle-Olst en de versterking van de Grebbedijk.

C. Extern salderen / verleasen

Extern salderen en verleasen zijn instrumenten om tijdelijke stikstofdepositie over te dragen aan een partij en zo compensatie te vinden. Half september hebben de provincies Zeeland en Noord-Brabant – in navolging van Limburg - extern salderen met agrarische bedrijven opengesteld voor alle aanvragers van stikstofvergunningen. Half oktober zal Overijssel volgen. Gelderland wil extern salderen nog niet toestaan, maar wél extern verleasen voor een maximale periode van twee jaar. De Unie is blij met deze ontwikkeling waar in de afgelopen periode nadrukkelijk aandacht voor is gevraagd. De inschatting is dat de waterschappen hier mee vooruit kunnen. De overige provincies werken nog aan de voorwaarden waaronder ze extern salderen willen toestaan. De Unie van Waterschappen roept de provincies op om goede aansluiting op elkaars verordeningen te regelen.

D. Toestemmingsverlening

Het afgelopen jaar heeft de Unie ingezet op toestemmingsverlening voor de waterschappen voor alle activiteiten die vallen onder beheer en onderhoud (en die daarmee geen vergunning hoeven aan te vragen) en voor een generieke vrijstelling van waterveiligheidsprojecten. Deze inspanning hebben effect gehad; deels al in praktijk, deels in regelingen waar nog aan wordt gewerkt:

- Het is gelukt om de definitie van beheer en onderhoud op zo'n manier in de regeling te krijgen, dat het grootste deel van het reguliere waterschapswerk daaronder valt. Inclusief grotere werken als (grootschalig) baggeren en herprofilering van keringen.
- De provincies hebben een redeneerlijn geaccepteerd waarmee (in navolging van de projecten van Rijkswaterstaat) projecten die een tijdelijke depositie hebben van minder dan 0,05 mol per jaar, geen stikstofvergunning hoeven aan te vragen. Deze redeneerlijn komt terug in de stikstofwet, waarbij de drempel hoger zal komen te liggen dan 0,05 mol. Onderdeel van deze redeneerlijn is dat de sector aantoont op welke wijze de emissies tijdens de bouw worden teruggedrongen. De wet geldt voor de gehele bouwsector (woningbouw, GWW en utiliteit).
- De natuurbank die het Rijk inricht voor waterveiligheidsprojecten zal ook gebruikt kunnen worden voor regionale waterveiligheidsprojecten van de waterschappen, zolang zij voldoen aan de regels van de ADC-procedure (projecten van groot openbaar belang).

E. Inzet op emissieloos bouwen

Tijdens Prinsjesdag werd veel aandacht besteed aan de noodzaak om niet alleen CO₂, maar ook stikstof te verminderen en de natuur te herstellen. Voor deze laatste twee opgaven begroot het Rijk de komende negen jaar in totaal 5 miljard euro. Het grootste deel van dit bedrag gaat naar natuurherstel, waarmee de kwaliteit van de leefomgeving en de ruimte voor economische activiteiten, geborgd worden via een resultaatverplichting. Waterschappen kunnen hier onder (nog nader uit te werken) voorwaarden gebruik van maken.

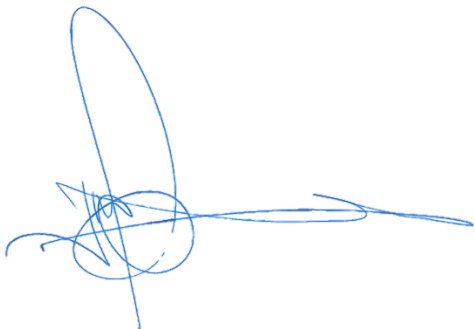
Daarnaast trekt de minister substantieel geld uit voor het verduurzamen van de bouwsector. De Unie is ook bij deze regeling betrokken die ervoor moet zorgen dat de uitstoot van bouwmaterieel de komende jaren kan worden teruggebracht zodat de depositie door bouwactiviteiten tot het verleden gaat behoren. Inzetten op het gebruik van elektrisch materieel is hierbij een belangrijke pijler.

F. Gebiedsgerichte aanpak

Alle maatregelen voor natuurherstel lopen via de zogenaamde Gebiedsgerichte aanpak. Waterschappen worden in de regio's uitgenodigd om hun expertise en opgaven in te brengen in de gebiedsgerichte aanpak, zodat stikstofvermindering en natuurherstel hand-in-hand gaan met andere grote opgaven zoals klimaatadaptatie, veenweide en kringlooplandbouw. De gebiedsgerichte aanpak wordt georganiseerd door de provincie en start met een analyse van het N2000 gebied om de opgave in beeld te brengen. Op het moment van schrijven worden de verschillende gebiedstafels door de provincies ingericht, zowel ambtelijk als bestuurlijk.

De Unie behoudt nauw contact met de betrokken ministeries rond de stikstofproblematiek en stemt inhoudelijk af met juristen en ecologen van de waterschappen en houdt u middels dit soort updates op de hoogte over de ontwikkeling in dit stikstofdossier. Wij vragen u deze update binnen uw organisatie te verspreiden. Contactpersoon binnen de Unie van Waterschappen is Anke van Houten (ahouten@uvw.nl).

Hoogachtend,

Meindert Smallenbroek,
algemeen directeur